

BULLETIN

DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK • DECEMBER 2004

Tema:
Østersø-
regionen

Finansiell integration i Østersøregionen

Ari Mægg

De senere års udvikling inden for finanssektoren i Østersøregionen viser tydeligt, hvorledes bankvæsenet og de finansielle markeder i regionen er vokset ud over deres traditionelle, nationale rammer. Vi står over for et helt nyt forretningslandskab med alsidige, multinationale og grænseoverskridende finansvirksomheder som aktører.

Drivkræfterne i integrationsprocessen har både været afreguleringen af finansvirksomheden og de store fremskridt inden for informationsteknologien. Ved fusioner og virksomhedskøb er der dannet grænseoverskridende banker, som driver virksomhed i Norden og Baltikum. En meget stor del af banksektoren i Baltikum ejes faktisk direkte eller indirekte af nordiske banker.

Konsolideringsprocessen har resulteret i etablering af komplicerede finansvirksomheder, der opererer over både land- og sektorgrænser. Koncentrationen inden for banksektoren i Norden og Baltikum er stor. Det har ført til, at banksystemets stabilitet hviler på et fåtal banker.

To spørgsmål er særlig vigtige at fremhæve i forbindelse med den voksende finansielle integration i Østersøregionen.

Det første er vækstaspektet. De vigtigste konsekvenser af den finansielle integration i regionen er uden tvivl de vækstfremmende effekter. Det bliver en stadig vigtigere rolle for finanssektoren at formidle ressourcer til lønsomme investeringer og at give almenheden mulighed for forrentning af opsparet kapital. Hvis Østersøregionen skal beholde sin ledende position i vækstligæen, er en velfungerende finansiell servicesektor nødvendig. Dette er ikke mindst vigtigt for små og mellemstore virksomheder samt eksportorienterede foretagender. Den finansielle sektor er også afgørende for internationaliseringen af regionens erhvervsliv, som er vejen til holdbar vækst. Der hersker ingen tvivl om, at finanssektorens udvikling har påskyndet og fremmet grænseoverskridende investeringer i regionen. Disse er en vigtig ingrediens i vækstprocessen.

Det andet spørgsmål, som man må tage hensyn til, er tilsynsaspektet, der er noget mere problematisk. Østersøregionen – Norden-Baltikum – har de facto fået et regionalt bankvæsen, som er underkastet otte nationale tilsynsmyndigheder. Her kan der være huller, som burde udfyldes ved hjælp af fælles foranstaltninger. De nationale tilsynsmyndigheder har ganske vist forbedret deres samarbejde, men det, som man savner i den nuværende situation, er klare rammer for, hvor det endelige ansvar for svage banker og bankkonkurser ligger i det regionale system, som er opstået.

Estland, Letland og Litauens medlemskab af NIB er et positivt eksempel på regional integration inden for finansvirksomhed. Udvikelsen af NIBs ejerkreds er en historisk milepæl i det regionale, mellemstatslige samarbejde. Udvidelsen af NIB er også et vigtigt komplement til de nordisk-baltiske forretningsbankers integration.

En Europæisk Union med 25 eller flere medlemslande kræver nye modeller for regionalt samarbejde inden for den europæiske ramme. Dette gælder især de mindre medlemslande. Der er behov for øget regionalt samarbejde for at styrke Norden og Baltikums position i Europa. Finanssektoren er et vigtigt område for sådant samarbejde, som siden kunne afspejles i et videre europæisk perspektiv. Med tiden vil værdipapirmarkedets betydning stige. Integrationen af de nordiske og baltiske børser er allerede i gang. For at sikre en positiv økonomisk udvikling i Østersøregionen i fremtiden er der behov for mellemstatslige anstrengelser, som står i forhold til privatsektorens dybe integration i regionen. Det er en vigtig opgave for den offentlige sektor at integrere finanstillsynene i regionen, således at de matcher finanssektorens struktur.

Jón Sigurðsson
December 2004

HOVEDKONTOR

Fabiansgatan 34
PB 249
FI-00171 Helsingfors
Finland
Telefon +358 9 18 001
Telefax +358 9 1800 210

ØVRIGE KONTORER

KØBENHAVN

Grønningen 17
DK-1270 København K
Danmark
Telefon +45 33 144 242
Telefax +45 33 322 676

OSLO

Dronning Mauds gate 15
(hos Eksportfinans)
NO-0119 Oslo
Norge
Telefon +47 2201 2201
Telefax +47 2201 2202

REYKJAVÍK

Kalkofnsvegur 1
(I Seðlabanki Íslands bygning)
IS-150 Reykjavík
Island
Telefon +354 5 699 996
Telefax +354 5 629 982

STOCKHOLM

Kungsträdgårdsgatan 10
(I Jernkontorets bygning)
Box 1721
SE-111 87 Stockholm
Sverige
Telefon +46 8 5662 6590
Telefax +46 8 5662 6591

SINGAPORE

78 Shenton Way # 16-03
Singapore 079120
Telefon +65 6227 6355
Telefax +65 6227 6455

19

TEMA: ØSTERSØREGIONEN S. 4-13

4	Havneselskab i Tallinn satser stort	14	Panorama
6	Ejendomstekniske ydelser vigtige for YIT	16	Ny administrerende direktør
9	Schibsted vil kombinere mediekkanaler	17	Gæsteskribent: Uffe Ellemann-Jensen
10	Östersjöfondens priser i 2004	18	Aktuelt i Den Nordiske Finansgruppe
12	Baltiske ambassadører i NIB	20	Nyheder
13	NIBs styrende organ ændres	22	Kort om NIB
		23	Delårsregnskab 2004

14

4

BULLETIN

Bladet udkommer på dansk, engelsk, finsk og svensk.

I REDAKTIONEN

Jamima Löfström, chefredaktør
Tina Nyberg, Gunilla Nyman,
Paula Roselius, Pamela Schönberg,
Pelagia Wolff

Layout Lowe & Partners, Helsingfors
Tryk Nomini, Helsingfors

UDGIVET AF

DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK
Fabiansgatan 34, PB 249
FI-00171 Helsingfors, Finland
Telefon +358 9 18 001
Telefax +358 9 1800 210
Internet www.nib.int
E-mail info@nib.int

**MEDDEL VENLIGST
ADRESSEÆNDRINGER PÅ**
Telefax +358 9 612 1417

Forsidefoto
Kaius Hedenström

HÅRD KONKURRENCE OMKRING ØSTERSØEN

Tallinn Havn vil være blandt vinderne

Port of Tallinn satser stort. Havneselskabet har fremlagt et ambitiøst investeringsprogram for de kommende år. Selv om der kun er 600 ansatte, er selskabet en motor i den estiske økonomi.

Pedagía Wolff

Port of Tallinn vil udnytte jorden omkring passagerhavnen, der ligger ved siden af Tallinns gamle bydel, og sigter mod kommerciel udvikling af området.

Selskabet planlægger at investere mere end 340 millioner euro i sine havne i perioden 2004–2008.

– Hvis vi skal klare os i konkurrencen, er vi tvunget til at investere, siger Aare Tammemäe, finansieringschef og medlem af direktionen.

Port of Tallinn, hvis største konkurrenter ligger i den østlige del af Østersøen og i den Finske Bugt, har i alt fire havne, alle i omegnen af Tallinn. Selskabet satser især på at forbedre Muuga Havn øst for Tallinn og Paldiski Havn Syd, som ligger vest for hovedstaden. Det sker blandt andet med finansiering fra NIB. I Muuga, som er selskabets største lasthavn, er man for øjeblikket i fuld gang med at forberede en industripark. Havneselskabet fokuserer på ny service i form af en industri- og logistikpark og på nye strømme af gods til containertrafikken. Dette som en konsekvens af at passagertrafikken, der står for omkring en tredjedel af selskabets indtægter, har stabiliseret sig på cirka seks millioner passagerer pr. år.

På den anden side understreger Tammemäe, at passagerantallet, på trods af at det har været uforandret i de senere år, er steget i 2004. Et attraktivt havneområde i Tallinns centrum, EU-medlemskab og en indsats for at bygge nye skibe burde lokke flere besøgende til. Port of Tallinn driver passagerhavnen ved siden af Tallinns gamle bydel, men en stor del af den jord, som selskabet ejer på dette havneområde, ligger i dag helt uudnyttet hen.

Muuga Havn, som blev grundlagt i 1986, er den dybeste havn i Østersøregionen. Den skal nu ekspandere. Port of Tallinn har i alt fire havne.

Paldiski Havn fungerede i Sovjettiden som centrum for ubådsuddannelser. Havnen er lille, men har stort potentiale. Man har sat fokus på ro-ro-trafik, eksport af lokale varer og transport af metal og flydende bulk.

På lang sigt vil selskabet udvikle området i samarbejde med byen og eksperter i fast ejendom.

– Vi har til hensigt at gøre dette til et hyggeligt sted for indbyggerne i Tallinn og for turister, samtidig med at vi genererer nye indkomster.

Olie er den vare, der har størst betydning for godstrafikken, som går via selskabets havne. Den overvejende del af trafikken er transittrafik mellem Rusland og Europa. Ifølge Tammemäe er den russiske olieproduktion steget med 30–40 millioner ton pr. år, og for en stor dels vedkommende går den stigning til eksport. Ganske vist

udbygger Rusland for øjeblikket sine havne, men den russiske havnekapacitet vil i hvert fald i den nærmeste fremtid helt enkelt ikke være tilstrækkelig.

– Vi vil kunne yde den bedste service til russisk transittrafik.

Ifølge Tammemäe har Port of Tallinn gennem udvikling af et ledelsessystem i overensstemmelse med ISO-standarderne for kvalitets- og miljøstyring forbedret håndteringen af de sikkerheds- og miljøsici, som er forbundet med olietransporter og godstrafik i almindelighed.

På lang sigt vil havneselskabet dog gå væk fra en indtægtsstruktur, som er stærkt domineret af olieprodukter, og få mere

varierede indtægter. Alo Kelder, rådgiver i det estiske økonomi- og kommunikationsministerium, siger, at det vil være ønskeligt med en mere alsidig virksomhed i det statsejede selskab. Han tror, at et godt samarbejde med aktører, der er ansvarlige for jernbaner, veje og terminaler, i fremtiden kan blive fremgangsrigt. Ifølge Kelder skal havneselskabet søge nye virksomhedsalternativer, som ikke bare er relaterede til fragt og passagertrafik, men også til værdiskabende aktiviteter som produktion og logistik.

Den estiske stat er i højeste grad interesseret i, at selskabet udvikler sig på en gunstig måde.

– Fra ejernes synsvinkel er det endelige mål en stigning i shareholder value, siger Kelder.

Han understreger, at Port of Tallinn er en vigtig del af Estlands transportinfrastruktur, og at et velfungerende transportsystem er en forudsætning for en vellykket integration i Den Europæiske Union. Kelder tilføjer, at Port of Tallinn er vigtig med tanke på passagertrafikken i Østersøen.

Effekten på beskæftigelsen er heller ikke ubetydelig. Selskabet har ganske vist kun cirka 600 ansatte, men hvis man dertil lægger alle de aktører, som opererer i havnene, bliver tallet meget større. Port of Tallinn er en såkaldt *landlord port*, som ejer jord og sørger for havneinfrastruktur. Forskellige aktører som stevedorer samt speditør- og transportfirmaer lejer sig siden ind i havnene og investerer i for eksempel lagerbygninger og terminaler.

– Vi er for så vidt et lille selskab, men da vi er en port mellem Rusland og Vesteuropa og skaber arbejde og forretningsmuligheder, er vi temmelig vigtige, siger Aare Tammemäe. ■

ERHVERVELSEN AF BUILDING SYSTEMS HAR GJORT YIT TIL EN SERVICEVIRKSOMHED

Selv huse kan styres intelligent

Det finske entreprenørfirma YIT er i dag i stigende grad leverandør af forskellige ejendommestekniske ydelser og er branchens største i Norden. Kursændringen blev indvarslet i juli 2003 med erhvervelsen af det svensk-schweiziske ABB Building Systems. NIB deltog i finansieringen af virksomhedskøbet.

YIT Corporation

Building Systems er en selvstændig virksomhed inden for YIT-koncernen.

Med handlen sikrede YIT sig en stor del af det ejendomstekniske marked i Norden. Denne del havde en værdi på over 1 milliard euro. Desuden er vækstmulighederne store i Baltikum og Rusland, hvor man har oprettet egne datterselskaber.

– Vi stræber fortsat efter en årlig gennemsnitlig vækst på 5–10 procent i overensstemmelse med vor koncernstrategi, fortæller Building Systems' administrerende direktør Juhani Pitkäkoski.

Desuden fortsætter firmaopkøbene, da der også fremover vil være mange firmaer til salg i denne forholdsvis splittede branche.

– Vi har et stort produktudbud – ejendomsservice, vvs, el, ventilation og sikkerhedsteknik. Alle disse aktiviteter er for tiden ikke tilstrækkeligt repræsenteret i de

– Vi har 350 lokalafdelinger, derfor er vi altid tæt på kunden, siger Juhani Pitkäkoski.

forskellige lande. Også i den henseende vokser vi stadigvæk, fortsætter Building Systems' vicedirektør Sakari Toikkanen.

De mindre firmaer i den ejendomstekniske branche udfører for eksempel el-arbejde i enfamiliehuse.

– Vi konkurrerer ikke på samme område som de mindre firmaer, men stræber så vidt muligt altid efter de store helhedsløsninger sammen med YIT Construction Services.

Pitkäkoski minder dog om, at Building Systems ikke er Construction Services vvs- og el-afdeling, men derimod driver selvstændig virksomhed inden for koncernen.

– Hvis vi ikke beherskede og udviklede vores servicekoncept, kunne vi ikke drive virksomhed i koncernen.

Sakari Toikkanen har et klart synspunkt vedrørende diskussionen om bygningskvalitet:

– Vi er nødt til hver eneste gang at gå ud fra, at arbejdet bliver gjort færdigt allerede første gang. Set fra et lønsomhedssynspunkt har vi heller ikke råd til, at arbejdet skal gøres om tre gange.

– **Erhvervelsen** af Building Systems realiserede først og fremmest to af YIT's strategiske målsætninger, nemlig væksten i den ejendomstekniske erhvervsvirksomhed i Skandinavien og koncernens fokusering på servicevirksomhed, bemærker administrerende direktør Juhani Pitkäkoski.

Ud af YIT-koncernens omsætning på 1,5 milliarder euro for første halvår 2004 stammede de 43 procent fra ejendomstekniske ydelser leveret af datterselskaberne i Building Systems i Østersøregionen. Inden for denne sektor udgør andelen af service, vedligeholdelse og sanering omkring 60 procent af omsætningen, mens de resterende 40 procent er knyttet til nybyggeri.

For øjeblikket har Building Systems ni datterselskaber, og ved juletid er den mest krævende del af sammenlægningen lagt bag os. Building Systems' markedsandel ligger på cirka 10 procent i de forskellige lande.

– På det mentale plan fortsætter integrationen naturligvis – det er en langvarig proces, når nyt personale fra forskellige kulturer samles i ét selskab, siger Pitkäkoski.

Lad det være underforstået, at selskabets

Sakari Toikkanens holdning til bygningskvalitet er helt klar: Arbejdet skal udføres ordentligt og det lige fra begyndelsen.

interne trimning selvfølgelig fortsætter, selv om også store fusioner får en ende.

– Den skal helst være dagligdags rutine, konstaterer Sakari Toikkanen.

Denne sektor beskæftiger godt 12 000 personer i koncernen, svarende til 56 procent af det samlede personale.

– Det mest iøjnefaldende er, at vi har hele 350 lokalafdelinger. På et landkort ligner de hagl på en måltavle. Ejendomstekniske serviceydelser udføres på et meget lokalt plan, og vi må aldrig være ret langt væk fra kunden, fortæller Juhani Pitkäkoski om denne branches særpræg.

Eftersom der er mange lokalafdelinger i virksomheden, skal organisationsstrukturen være let, og ledelsessystemet skal være enkelt. ►

Overtagelsen af Building Systems satte en omfattende omstrukturering i gang inden for YIT-koncernen som helhed. Hele koncernen blev i september 2003 opdelt i fire sektorer: Ejendomstekniske ydelser, løsninger inden for bygge og anlæg, industriløsninger samt tele- og dataydelser.

De ejendomstekniske tjenester er med stormskridt blevet mere og mere teknisk prægede og automatiserede i de senere år. Alligevel er det først nu, at den nye teknologi er ved at slå igennem.

– Ved hjælp af automatik forsøger man at opnå en intelligent styring af bygninger, så energiomkostningerne til gengæld kan reduceres, og blandt andet sikkerheden kan øges. På den anden side må bygningerne ikke blive alt for tekniske, da de forskellige systemer skal være nemme at styre, påpeger vicedirektør Sakari Toikkanen.

Han erkender, at det er en ligning, der er svær at løse.

– Vi udvikler eksempelvis ikke selv nye IT-løsninger eller bukker nye rørstykker, men kombinerer teknologi, der er anskaffet fra forskellige sider.

Building Systems forsøger at effektivisere sin egen virksomhed med forskellige teknologiske løsninger.

– Vore servicefolk kan for eksempel udføre flere opgaver på én dag, når de gør brug af styringssystemer, der kører på en håndholdt terminal.

Ifølge Pitkäkoski er specielt den ejendomstekniske branche i Finland tvunget til at rekruttere arbejdskraft fra udlandet for at kunne tilfredsstille det fremtidige behov for arbejdskraft.

Det betragtes ikke som urovækkende, men derimod som en naturlig udvikling i en situation, hvor de unge ikke er særligt interesserede i at arbejde som vvs-montører eller el-installatører.

– På den anden side indebærer de teknologiske fremskridt inden for branchen, at den i fremtiden bliver mere attraktiv at uddanne sig indenfor, mener Juhani Pitkäkoski. ■

Schibsted tror på mangfoldighed

Det norske Schibsted er familieforetagendet, som voksede og blev en børsnoteret mediekoncern. Selskabet er aktivt i ti lande og vil kombinere forskellige mediekkanaler, men betoner vægten af lokalt tilpasset indhold og redaktionel frihed.

Schibsted

Schibsteds hovedkontor ligger i Oslo, hvor også Schibstedaktien er noteret på børsen siden 1992.

– Det er vor erfaring, at de enkelte aviser og tidsskrifter når det bedste resultat, hvis de kan bevare og videreudvikle deres særpræg, siger Schibsteds informationsdirektør Jan Hedenstad.

Han tror ikke, at store aktører på medieområdet fører til ensretning og ensidighed.

– Redaktionel uafhængighed, troværdighed og kvalitet er retningsgivende for vore medier inden for alle kanaler.

Schibsted beskæftiger sig med såvel aviser og forlag som tv, film, multimedia og mobiltelefoni. Koncernen ser det netop som sin styrke, at den har en bred viden om medievirksomhed og vilje til at kombinere forskellige kanaler og prøve noget nyt.

Schibsted har satset stort på Internet. Hedenstad siger, at nettet er særlig velegnet som nyhedskanal, medens den trykte avis har andre kvaliteter. De to kanaler kompletterer hinanden. I Norge er Schibstedavisen Verdens Gang størst både trykt og online. I Sverige har Aftonbladet en tilsvarende position.

Sommeren 2004 underskrev NIB og Schibsted en aftale om lån blandt andet til

Schibsteds køb af det svenske Blocket.se, som opretholder en annoncwebplads. NIB har også tidligere bevilget lån til Schibsteds udvidelser.

Selskabet regner med fortsat vækst, sandsynligvis både organisk og gennem virksomhedskøb. Det kan blive aktuelt at etablere sig i

nye lande. I dag er selskabet aktivt omkring Østersøen, og det udgiver desuden gratisavisen *20 minutter* i Schweiz, Frankrig og Spanien.

Hedenstad forklarer, at gratisavisen forsøger at lokke unge læsere, som ellers slet ikke ville læse nogen avis.

Schibsted har også erfaring med en anden trend i medieverdenen: tabloidformatet. Hedenstad påpeger, at mange fejlagtigt tror, at tabloidisering går på indholdets kvalitet. Overgangen fra broadsheet til tabloid er i stedet et spørgsmål om at tilpasse formatet til moderne læsere, som er i tidsnød og vil læse deres avis i tog og bus.

– Der har aldrig eksisteret nogen modsætning mellem at være seriøs og at være tilgængelig, afrunder Jan Hedenstad. ■

VIRKSOMHED RUNDT HELE ØSTERSØEN

- Schibsted ejer virksomheder rundt hele Østersøen samt i yderligere nogle lande. Skandinavien er selskabets primærmarked.
- Selskabet ejer Skandinaviens to største dagblade: det norske Verdens Gang og det svenske Aftonbladet. Schibsted står også bag Aftenposten i Norge og Svenska Dagbladet i Sverige.
- Schibsted er hovedaktionær i Metronome Film & Television, som i dag opererer i Norge, Danmark, Finland og Sverige.
- Billedbureauet Scanpix og Schibsted Mobile, som producerer mobiltjenester, findes begge i både Norden og Baltikum.
- Schibsted er den største aktionær i Eesti Meedia Group, der er Estlands største mediekoncern, og som blandt andet udgiver avisen Postimees.
- Schibsted er også aktionær i det norske TV2 og den estiske tv-kanal Kanal 2.

Pris for miljøarbejde på græsrodsniveau

Miljøuddannelse af børn og unge samt miljøarbejde i de østlige dele af Østersøen fik anerkendelse, da Östersjö-fonden uddelte sin miljøpris for år 2004. Pristagerne var to organisationer, som arbejder på græsrodsniveau, og to personer, som hver for sig spiller en vigtig rolle i spørgsmål, der vedrører beskyttelse af Østersøen.

Af den samlede prissum på 22 500 euro gik 10 000 euro til et miljø- og uddannelsescenter for børn i Kaliningrad (Kaliningrad Regional Children's Centre for Environmental and Biological Education and Tourism). Centret, som blev grundlagt allerede i 1951, arbejder med miljøuddannelse af såvel børn og unge som lærere. Både kurser og ekskursioner hører til aktiviteterne, og centrets virksomhed har for eksempel resulteret i kampagner om problemerne med olietransporter på Østersøen. Aktiviteterne involverer årligt flere tusinde personer. Pengene vil man blandt andet bruge til anskaffelse af nyt computerudstyr til centret.

Den anden organisation, som fik en erkendtlighed for sit arbejde på græsrodsniveau, var Agenda 21 på Åland, der modtog en pris på 2 500 euro. Agenda 21-informationskontoret, som har været aktivt siden 1995, vil gøre det ålandske samfund mere miljøbevidst og forankre globale miljøspørgsmål i menneskets hver-

Jonas Edsick

Felix Karmazinov fra vandværket Vodokanal fortalte, at Skt. Petersborg Kommune i 2004 for første gang har vedtaget et program for planlægning af vandforsyning og -afløb.

dag. Kontoret giver blandt andet information om, hvordan affaldshåndtering og valg af transport påvirker Østersøens miljø. Desuden udgiver man oplysende brochurer og organiserer kampagner og udstillinger.

Foruden ovennævnte organisationer belønnede man to personer, som hver modtog 5 000 euro. Generaldirektør Felix Karmazinov fra Skt. Petersborgs vandværk Vodokanal fik prisen for sin indsats i forbindelse med byggeriet af byens sydvestli-

ge rensningsanlæg. For 25 år siden løb alt spildevand fra Skt. Petersborg, 3,5 millioner kubikmeter i døgnet, urensset ud i floden Neva. Byens første rensningsanlæg blev taget i brug i 1979, og nu bliver 80 procent af alt spildevand rensset. Alligevel løber der fortsat 800 000 kubikmeter urensset spildevand ud i vandløbene hver dag. Man regner med, at det sydvestlige rensningsanlæg står færdigt i juli 2005, og da vil det kunne rense 300 000 kubikmeter spildevand pr. døgn.

Forskningsdirektør Rustam Sagitov, som grundlagde medborgerorganisationen BFN (Baltic Fund for Nature) i 1995, modtog prisen for sit miljøarbejde i den russiske del af Østersøregionen. Organisationen vil højne miljøbevidstheden i det nordvestlige Rusland blandt andet ved at fremme miljøuddannelsen. BFN arbejder for såvel økoturisme som miljøvenligt landbrug og støtter også forskningsprojekter, der har som mål at bevare den biologiske mangfoldighed.

NIBs administrerende direktør Jón Sigurðsson, medlem af fondens delegation, præsenterede pristagerne ved prisuddelingsceremonien i Mariehamn den 15. maj.

– I Island har vi et mundheld, som udtrykker en tanke, der forener alle årets pristagere: "Havet er mit halve fædreland." ■

ÖSTERSJÖFONDEN 15 ÅR

Östersjöfonden eller Stiftelsen Ålandsfonden för Östersjöns framtid, som den egentlig hedder, blev grundlagt den 13. marts 1989 for at fremme forskning og anden virksomhed, der gavner Østersøens miljø. Fonden uddeler priser og stipendier samt spreder information om Østersøens miljø til de cirka 85 millioner mennesker, som bor omkring havet. Til aktiviteterne hører også at arrangere miljøseminarer – seminaret 2004 med temaet "Transporter på Östersjön" blev holdt i Stockholm.

Initiativet til fonden blev taget af kommerceråd Anders Wiklöf, som med en privat donation på tre millioner finske mark (cirka 500 000 euro) lagde grunden. Den nuværende grundkapital beløber sig til cirka 700 000 euro. Fonden har, siden den startede, uddelt omkring fyrre priser på sammenlagt næsten 445 000 euro til hen ved 50 pristagere. Fonden får sine midler af såvel privatpersoner som virksomheder.

Direktør Vladimir Gurov og lærer Niole Samosjko fra Kaliningrads miljø- og uddannelsescenter var glade for den erkendtlighed, centrets arbejde fik med Östersjöfondens pris. Kommerceråd Anders Wiklöf til venstre.

BFN er under Rustam Sagitovs ledelse blevet en indflydelsesrig medborgerorganisation, som koordinerer miljø-samarbejdet i den russiske Østersøregion samtidig med, at organisationen aktivt deltager i internationale samarbejdsprojekter.

– Ålændingene lever midt i Østersøen. De ved, hvor dårligt havet har det, sagde Agenda 21-kontorets projektleder Gunda Åbonde-Wickström (til højre), som sammen med kontorets koordinator Åsa Hägg (til venstre) og Maria Stenroos (i midten) modtog prisen på 2 500 euro.

Personaleseminar om Baltikum

I NIB har man i efterårets løb aktivt gjort forberedelser til det baltiske medlemskab af banken. I september præsenterede Estland, Letland og Litauens ambassadører i Helsingfors deres lande for NIBs personale. Talerne kredsede om reformer og fremdrift, EU og Nato samt landenes historiske rødder i Europa og tiden under Sovjet.

Estlands ambassadør Matti Maasikas betone den betydning, som de hurtige og omfattende reformer havde haft for Estlands udvikling, siden landet genoprettede sin selvstændighed i begyndelsen af 1990'erne. Valutareformen i 1992 banede vej for en stabil valuta. I forbindelse med reformen blev der oprettet et currency board-system, som betød, at den estiske

Estlands ambassadør Matti Maasikas.

Letlands ambassadør Valdis Krastīņš.

Litauens ambassadør Audrius Brūzgė.

krone blev knyttet til den tyske mark og senere til euroen. Den lave indkomstbeskatning med en skatteprocent på 26, som gælder for alle, har ifølge Maasikas fremmet foretagsomhed og aktivitet i det estiske samfund. Liberaliseringen af udenrigshandelen har også haft en gunstig økonomisk indvirkning.

Ifølge Maasikas har Estlands bestræbelser for medlemskab af EU og Nato ansporet landet til forandringer. Alle de tre baltiske lande blev EU- og Nato-medlemmer i 2004.

Letlands ambassadør Valdis Krastīņš sagde, at for Letland markerede EU-medlemskabet en tilbagevenden til Europa, og at Nato-medlemskabet, der har stærk støtte i det lettiske samfund, var meget vigtigt for landet. Nu gælder det om at udnytte de muligheder, som EU-midlerne giver for at omstrukturere Letlands industri, anser Krastīņš. Sovjettiden efterlod enorme fabrikker. Flere af dem producerede varer til militære formål og er ikke formålstjenlige i dag.

– Vi har et stort behov for investeringer, hvis vi skal udvikle vor industrielle produktion, sagde Krastīņš.

Det er ifølge Krastīņš ønskeligt, at NIB engagerer sig både i den private og den kommunale sektor, hvor investeringsbehovet er stort. Virksomhederne i Letland er koncentreret til hovedstaden Riga, hvilket er en særlig udfordring.

Litauens ambassadør Audrius Brūzga fremførte, at Litauen lægger vægt på at udvikle sin infrastruktur med henblik på at stimulere landets økonomi, og han understregede, at Litauens beliggenhed mellem øst og vest i dag er en fordel.

– Tiden er moden til at betragte den geografiske beliggenhed som en mulighed og ikke en katastrofe.

Han håbede, at samarbejdet mellem Baltikum og Norden medvirker til at bevare Østersøregionen som et veludviklet og velstående område.

– Det udvidede NIB vil sikkert blive et redskab i bestræbelserne for at nå dette mål, sagde Brūzga. ■

Nye strukturer i NIB

Når de tre baltiske lande i begyndelsen af 2005 bliver medlemmer af banken på samme vilkår som de fem nordiske lande, har NIB otte ejere i stedet for fem.

Udvidelsen medfører ændringer i bankens styrende organ, men grundtrækkene i NIBs finansielle struktur bevares.

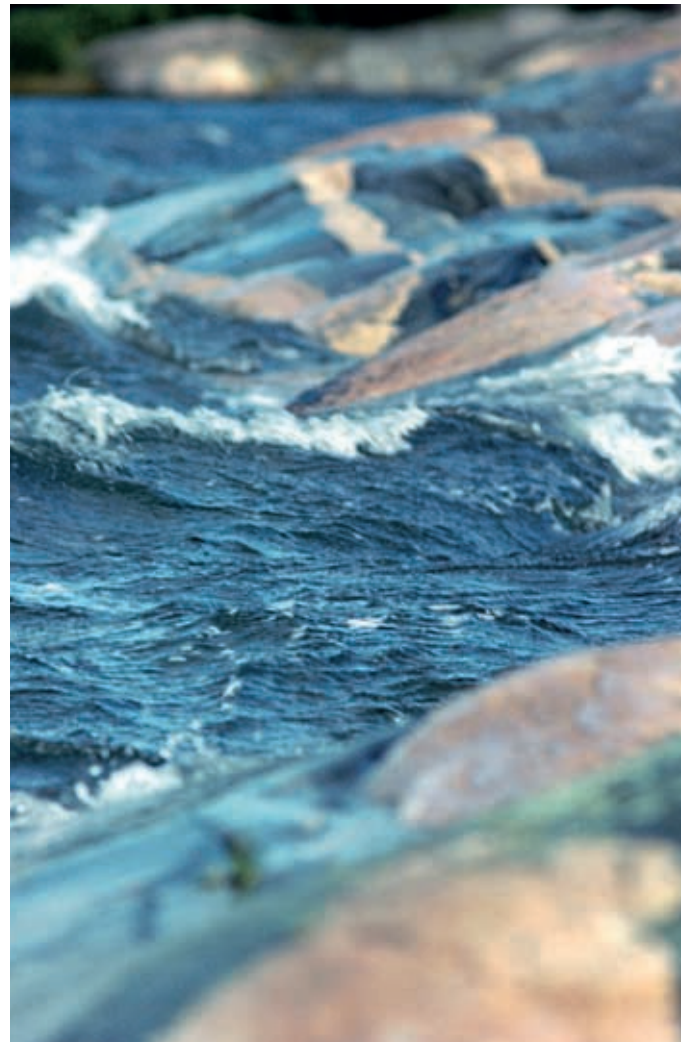
I og med at de baltiske lande bliver medlemmer af banken, får NIB et helt nyt organ – styrelsesrådet – som træffer beslutninger om bankens overordnede rammer, og som stort set har de beføjelser, Nordisk Ministerråd havde før udvidelsen. Styrelsesrådet er blandt andet ansvarlig for spørgsmål, der vedrører bankens overenskomst, vedtægter og grundkapital. Desuden godkender styrelsesrådet bestyrelsens årsberetning og bankens årsregnskab. Hvert medlemsland udpeger en minister som sin repræsentant i styrelsesrådet, og formandskabet går på skift mellem landene. Styrelsesrådets beslutninger skal være enstemmige.

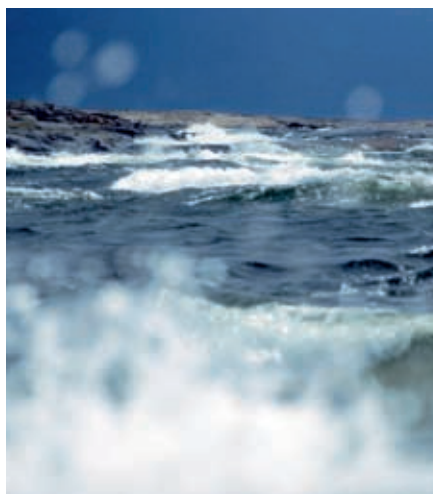
Bankens bestyrelse får færre medlemmer, da hvert medlemsland kun skal udpege ét medlem til bestyrelsen, som således består af otte medlemmer i stedet for som tidligere af ti. Medlemmerne har én stemme hver. Med undtagelse af de spørgsmål, som hører under styrelsesrådet, udøver bestyrelsen samtlige

bankens beføjelser. Bestyrelsen udpeger den administrerende direktør, som er ansvarlig for bankens løbende virksomhed, og bestyrelsen kan uddelegere sine beføjelser til den administrerende direktør.

NIBs kontrollkomité, som overvåger bankens virksomhed og er ansvarlig for revisionen, vil fortsat bestå af ti medlemmer, selv om udnævnelsesprocessen bliver ændret. Nordisk Råd og parlamenterne i Estland, Letland og Litauen udpeger en repræsentant for hvert medlemsland, mens bankens styrelsesråd udpeger to medlemmer som henholdsvis formand og næstformand.

Estland, Letland og Litauen vil tilsammen få en andel på 3,4 procent i NIB. Bankens grundkapital bliver med de nye landes medlemskab forhøjet med omkring 142 millioner euro til cirka 4 142 millioner euro. Desuden bidrager de baltiske lande med cirka 42 millioner euro til bankens reserver. ■

PERLER I SKÆRGÅRDEN

Billederne på disse sider samt på omslaget er taget af fotografen Kaius Hedenström fra Finland. Han bor og arbejder i Helsingfors, men tilbringer helst sin fritid ude på havet eller nyder naturen på øerne i Skærgårdshavet.

Hedenström engagerer sig også i spørgsmål, som angår det bebyggede miljø samt hverdagsarkitekturen i skærgården og ude på landet.

– Det er min opgave at åbne folks øjne. Vi må ikke omgive os med grimme huse og ødelægge den unikke skærgård, bemærker Kaius Hedenström.

Johnny Åkerholm bliver ny administrerende direktør for NIB

I september valgte Den Nordiske Investeringsbanks bestyrelse Johnny Åkerholm fra Finland til ny administrerende direktør for banken. Han tiltræder sin stilling den 1. april 2005 på bankens hovedkontor i Helsingfors. Johnny Åkerholm har ifølge bestemmelserne i bankens vedtægter en mandatperiode på fem år.

Johnny Åkerholm efterfølger islændingen Jón Sigurðsson, som har været NIBs administrerende direktør siden april 1994.

Johnny Åkerholm, som er født 1948, er statsvidenskabelig licentiat og cand.oecon. Han har siden 2003 været generalsekretær i Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling, EBRD, i London. I årene 1995–2003 arbejdede han som understatssekretær i det finske finansministerium. I perioden 1982–1995 havde Johnny Åkerholm forskellige chefposter i Finlands Bank. Sidst arbejdede han som chef for den økonomiske afdeling og inden da som chef for den centralbankpolitiske afdeling.

Blandt Johnny Åkerholms andre hverv kan nævnes, at han har været formand for EU's økonomiske og finansielle komité (Economic and Financial Committee) samt formand for Den Nordisk-Baltiske Monetære og Finansielle Komité (Nordic-Baltic Monetary and Financial Committee).

– Johnny Åkerholm har lang tids erfaring med internationale opgaver, siger NIBs bestyrelsesformand Bolli Thór Bollason. Ifølge Bollason vil Johnny Åkerholms kendskab til internationale finansinstitutioner bidrage til at sikre bankens fremtidige udvikling, blandt andet set i lyset af de tre baltiske landes medlemskab af banken. ■

Marijo Kõrremlähti

Johnny Åkerholm overtager stillingen som administrerende direktør for NIB fra og med den 1. april 2005.

NIBS ADMINISTRERENDE DIREKTØRER

Bert Lindström	juni 1976–juni 1986
Jannik Lindbæk	juni 1986–december 1993
Jan Callerström	januar–marts 1994 (konstitueret adm. dir.)
Jón Sigurðsson	april 1994–marts 2005
Johnny Åkerholm	april 2005–

Østersøregionens fremtid

Af Uffe Ellemann-Jensen
Formand for Baltic Development Forum

Historie spiller en vigtig rolle i Østersøregionen. Regionens fortid symboliserer fællesskab og forbrødring såvel som splittelse og ligefrem fjendskab. Denne historiske arv er fundamentet for samarbejdet i Østersøområdet i dag og i fremtiden.

En stor udfordring for Østersøregionen er de betydelige forskelle mellem landene, der ligger ved Østersøen. Vores økonomiske præstationer, økonomiernes vækstbetingelser, vores virksomhedskultur og vores erhvervsmiljø samt styrken i vores demokratiske institutioner er forholdsvis heterogene størrelser betinget af vores historie. Men for at komme videre er der behov for et nyt regionalt initiativ, der drager nytte af fordelene ved det momentum, der blev skabt ved den succesfulde udvidelse af Den Europæiske Union.

Ifølge rapporten *State of the Region 2004*, som blev præsenteret på Baltic Development Forums topmøde i Hamburg i september, har Østersøregionen i de seneste år overgået adskillige europæiske regioner, når man ser på centrale udviklingsparametre såsom vækst i velstand, vækst i arbejdsstyrkens produktivitet og videnskabelig innovation.

I samme periode har Østersøregionen overgået EU-15 og EU-25, hvad angår reelvækst i BNP. Men væksten i regionen har stadig ikke været stærk nok til at udligne forskelle mellem byerne, subregionerne og landene i Østersøområdet.

Derudover er der betydelig forskel på subregionerne omkring Østersøen for så vidt angår kompetenceklynger. Man kan sagtens finde overlapninger mellem de baltiske og de nordiske lande og mellem de baltiske lande og Polen, men kompetenceklynger på tværs af hele regionen eksisterer kun i et meget lille omfang

inden for skovindustrien, telecom, olie og gas samt sundhedsindustrien.

Det er ikke godt nok. Desværre hænger det nok sammen med kvaliteten af erhvervsmiljøet. Vores vigtigste styrker er vores stærke fysiske infrastruktur, vores veluddannede arbejdsstyrke, en relativt begrænset forekomst af korruption og restriktiv lovgivning, en stærk videnskabskultur samt virksomheder, der konkurrerer på at være innovative og unikke. Vi lider imidlertid under, at vi ikke formår at lægge loft over vores bureaukrati, reducere statsstøtte og sænke skatter, der hindrer os i at udvikle og belønne innovation og hårdt arbejde.

Hvis ikke vi er i stand til at mobilisere koordinerede regionale tiltag mod disse afgørende mangler, kan de udfordringer, som ligger i vores uligheder, vise sig uoverkommelige i fremtiden. Det kan tvinge virksomheder, der i øjeblikket befinder sig i Østersøområdet, til at begrænse deres aktiviteter i regionen og i stedet satse på at vinde fodfæste i andre dele af verden.

Estland, Letland og Litauens medlemskab af NIB er et eksempel på en dristig og fremadskuende beslutning, der kan sætte gang i regionens udvikling og økonomisk integration. For at opretholde regionalt samarbejde og for at forbedre vores innovative kompetencer og vores økonomiske vækst må regionen fortsat sætte nye og ambitiøse mål for regionalt samarbejde i den nye æra, som Østersøregionen er gået ind i.

Ikke desto mindre er det nødvendigt, at vi, ud over at arbejde for yderligere vækst og reformer, opretholder vores ufravigelige krav om frihed og demokrati.

Manglende evne til at fremme demo-

kratiske kræfter vil skabe tvivl om vores globale engagement i frihed og demokrati såvel som frie og åbne markeder. Disse grundlæggende principper skal vi altid have i baghovedet, når vi vælger fællesskab frem for splittelse og forbrødring frem for fjendskab. Disse principper kan aldrig tages for givet. Det har vi lært på den hårde måde i denne region.

Østersøregionen skal fortsat sikre, at vi opfylder nuværende behov uden at skade fremtidige generationers udviklingsmuligheder. Det kræver, at løsningen af hver enkelt opgave følges op af nye mål og nye visioner.

I 2005 vil Baltic Development Forum forberede et fælles initiativ for Østersøregionen, som muliggør realisation af fordelene ved regionalt samarbejde og sætter specifikke mål for, hvad regionalt samarbejde sigter på at opnå i den nye æra, som Østersøregionen er gået ind i. Et fælles Østersøinitiativ kunne gøres til genstand for debat og mulig vedtagelse på Baltic Development Forums konference i Stockholm i 2005.

Uffe Ellemann-Jensen (f. 1941) var dansk udenrigsminister i perioden 1982–1993. Han var præsident for det Europæiske Liberale og Demokratiske Parti (ELDR) i perioden 1995–2000 og medstifter af Østersørådet i 1992 såvel som den internationale netværksorganisation Baltic Development Forum i 1998.

Den Nordiske Miljøudviklingsfond fortsætter

Den Nordiske Miljøudviklingsfond, NMF, en finansieringsordning for blød finansiering af miljøprojekter i Nordens nærområder, fortsætter sin virksomhed. NMF's sidste programperiode udløb i slutningen af 2003, men i august 2004 blev de nordiske miljøministre enige om at fortsætte. I perioden 2005–2007 skal de nordiske lande hvert år sammenlagt indbetale 14,25 millioner kroner (cirka 1,9 millioner euro). Desuden vil Nordisk Ministerråd fortsat indskyde midler i fonden.

Da man havde anvendt størsteparten af NMF's kapital, var beslutningen nødvendig, såfremt fondens virksomhed skulle fortsætte.

– Fonden har kun i mindre udstrækning arbejdet med lån, hvorfor størstedelen af kapitalen er brugt, forklarer Harro Pitkä-

nen, administrerende direktør for Det Nordiske Miljøfinansieringsselskab NEFCO.

NMF, som blev oprettet i 1996, forvaltes af NEFCO, medens NIB deltager i vurderingen af projekter, som har søgt finansiering. NMF yder finansiering på bløde vilkår, det vil sige vilkår, der er mere fordelagtige end markedsvilkår. Fonden bevilger forskellige former for støtte og fordelagtige lån til miljøprojekter.

De nordiske landes årlige bidrag til fonden vil i de følgende år blive halveret i forhold til de årlige bidrag i perioden 2001–2003. Dette motiverer man blandt andet med fondens nye geografiske begrænsninger. Ifølge de nye retningslinier for NMF, som blev godkendt af miljøministrene i forbindelse med beslutningen om fondens fremtid, vil fondens midler

blive stillet til rådighed for projekter i Rusland, Ukraine og Hviderusland, medens projekter i Baltikum ikke længere kan få finansiering. De nye retningslinier betyder også, at betingelserne for bevilling af midler ændres således, at blandt andet størsteparten af NMF's ydelser i fremtiden skal foregå gennem revolverende finansieringsmekanismer.

NEFCOs administrerende direktør Harro Pitkänen er tilfreds med, at NMF fortsat består. Fonden gør ifølge Harro Pitkänen NEFCOs virksomhed bredere, da den giver mulighed for projektf finansiering i en form, som ikke vil kunne gennemføres inden for rammen af NEFCOs kernevirkomhed.

– Dette er en værdifuld dimension i NEFCOs virksomhed. ■

Mattiias Unsikylä

Joachim Claesson

Morten Vagnø
Jensen

Anna Kiiskinen

Sirpa Korhonen

Torben Nielsen

Anders Holmén

NYE STILLINGER

Joachim Claesson (SE) er ansat som viceregionschef for region Afrika og Mellemøsten samt region Latinamerika. Han har tidligere arbejdet for blandt andet Norddeutsche Landesbank i Stockholm samt for SE-banken og Swedbank.

Morten Vagnø Jensen (DK) er ansat som viceregionschef for region Danmark.

Han kommer fra Jyske Bank, hvor han havde ansvaret for erhvervskunder. Han skal arbejde på NIBs kontor i København.

Anna Kiiskinen (FI) er blevet projektansat som jurist i afdelingen for almen jura.

Sirpa Korhonen (FI) er ansat som finansanalytiker i bankens finansafdeling. Korhonen kommer fra Nordea Bank, hvor hun arbejdede med virksomhedsanalyse.

Torben Nielsen (DK) er udnævnt til direktør og chef for NIBs finansafdeling med ansvar for bankens låntagning, likviditet og kapitalforvaltning. Samtidig blev Torben Nielsen også medlem af NIBs direktion.

Den Nordiske Finansgruppe

Anders Holmén (FI) har fået fast ansættelse som Investment Officer i NEFCO.

NDF får tre nye samarbejdslande

NDF har i løbet af 2004 underskrevet samarbejdsaftaler med Cambodja, Kenya og Rwanda. Med en bruttonationalindkomst pr. indbygger på 185 euro i Rwanda, 210 euro i Cambodja og 290 euro i Kenya er landene blandt de fattigste i verden.

Leena Saarelainen

Cambodja og Rwandas nærhistorie er præget af krig, folkemord og konflikter. At opretholde fred og stabilitet er således kernen i landenes strategi for en holdbar udvikling. Så sent som i 1970'erne blev den socioøkonomiske udvikling i Kenya sammenlignet med Sydkoreas. Efter næsten to årtier med mangelfuld styreform under Moi-regimet, korrupsion, brud på menneskerettighederne, stigende fattigdom og rovdrift på naturressourcerne har donarsamfundet takket være regimeskiftet i slutningen af 2002 igen tiltro til Kenya, og landet har dermed fået en ny chance for at komme på fode igen.

NDF har identificeret de første samarbejdsprojekter inden for energi-, transport- og vandsektorerne i de tre lande. Indledningsvis forventes NDF's finansiering at beløbe sig til i alt 43 millioner euro. Muligheden for stabil energiforsyning samt god transport- og vandinfrastruktur er en vigtig forudsætning for økonomisk vækst og social udvikling samt nye indkomstgenererende aktiviteter og derigennem aftagende fattigdom.

I Cambodja skal NDF sammen med Den Asiatiske Udviklingsbank (ADB) deltage i finansieringen af en eltransmissionslinie fra Vietnam til hovedstaden Phnom Penh. Størsteparten af Cambodjas energiinfrastruktur blev ødelagt under de Røde Khmerer, og der er et klart behov for investeringer. Det NDF-finansierede projekt skal forbedre elforsyningen ved

Cambodja er et af NDF's nye samarbejdslande.

import fra Vietnam og udvidelse af distributionsnettet til de fattigste befolkningsgrupper.

NDF skal også finansiere et energiprojekt i Kenya, men her i samarbejde med Verdensbanken. NDF's midler skal gå til en opgradering af eldistributionsnettet især i de bydele i Nairobi, hvor eldistributionen er mangelfuld eller lig nul. NDF skal også i samarbejde med Verdensbanken finansiere forbedringen af en vejstrækning på 35 kilometer inden for rammen af *Northern Corridor Transport Improvement*-projektet. Projektet skal forbedre infrastrukturen på den færdselsåre, som løber fra havnebyen Mombasa via Nairobi til grænsen mod

Uganda. Man forventer, at projektet også vil få en positiv betydning for de nærliggende lande, som er afhængig af transporter gennem Kenya.

I Rwanda planlægger NDF sammen med Verdensbanken at finansiere to projekter inden for henholdsvis energi- og vandsektoren. Begge sektorer er i akut behov for omfattende støtte efter årtier med mangel på vedligeholdelse og investeringer samt ødelæggelser under folkemordet i 1994. ■

Lån til Brasilien

Alunortes aluminaraffinaderi udbygger sit anlæg i det nordlige Brasilien. Produktionsliniernes antal vil stige fra tre til fem.

NIB har bevilget et lån på 30 millioner US-dollar til Alumina do Norte do Brasil. Alunorte udvider for øjeblikket sin fabrik i det nordlige Brasilien med to nye produktionslinier. Efter udvidelsen vil virksomhedens årlige produktionskapacitet stige med 1,8 millioner ton til 4,2 millioner ton. Projektet skal være færdigt i midten af 2006, og Alunorte bliver dermed verdens største produktionsenhed for råvaren alumina.

Alumina bliver udvundet af bauxit, som der er rigelige forekomster af i det nordlige Brasilien. Alumina er et hvidt krystallinsk pulver, der udgør råvaren i aluminium. Man anvender blandt andet dette metal inden for bygge- og bilindustrien samt til forbrugsvarer.

Alunortes to største ejere er det brasilianske mine- og metallselskab Companhia Vale do Rio Doce (CVRD) og Norsk Hydro. Norsk Hydro er en af Norges største virksomheder. Den har koncentreret sine aktiviteter omkring olie og energi samt produktion af aluminium.

– Vi er meget tilfredse med, at både NIB og DnB NOR deltager som finansierer i dette projekt. Alunorte er en meget vigtig strategisk investering for Hydro. Fabrikken er i dag den vigtigste leverandør af alumina til vor omfattende aluminiums-virksomhed i Norge, Tyskland og andre lande i verden, siger Harald Martinsen, Norsk Hydros administrerende direktør i Brasilien.

NIB finansierer udbygningen af Alunortes fabrik i samarbejde med KfW, DnB NOR Bank, ING BHF-BANK og West LB. ■

Stålkoncern fik lån

Den østrigske børsnoterede stålkoncern Böhler-Uddeholm AG er blevet bevilget lån til finansiering af kapacitetsforhøjende investeringer i Sverige. Et lån på 10 millioner euro går til at støtte virksomheden i datterselskabet Böhler-Uddeholm Precision Strip AB i Munkfors, og et lån på 15 millioner euro går til Uddeholm Tooling AB i Hagfors.

Koncernen gennemfører et omfattende investeringsprogram i 2003–2005 i sine svenske virksomheder. I Munkfors skal

der installeres et nyt koldvalseværk, som vil starte produktion af ekstra tynde båndprodukter til blandt andet barberblade. I Hagfors opbygger og fornyer man virksomheden med henblik på at forøge effektiviteten og produktionskapaciteten.

Böhler-Uddeholm er verdensleder inden for salg af værktøjsstål, der er selskabets vigtigste produkt. Desuden fremstiller selskabet båndstål, svejsede specialstålprodukter og produkter af smedjern.

Koncernen Böhler-Uddeholm AG, der har hovedkontor i Wien, blev etableret i 1991 ved en sammenslutning af det østrigske Böhler og det svenske Uddeholm, som har drevet jernværker i Värmland i over 300 år. Alt i alt har koncernen ca. 11 500 ansatte. ■

Nyt lån til Vietnam

I september underskrev NIBs administrerende direktør Jón Sigurðsson og Vietnams vicefinansminister doktor Le Thi Bang Tam en aftale i Hanoi om et generelt låneprogram på 30 millioner US-dollar. Under sit besøg traf Jón Sigurðsson også Vietnams vicepremierminister Vu Khoan for at diskutere potentiel fremtidig NIB-finansiering til sektorer, hvor nordisk teknologi kan være af interesse. Man drøftede blandt andet energi, infrastruktur, telekommunikation, fødevarer og skibsbygning.

Sommeren 2004 traf NIB og finansministeriet i Vietnam aftale om et lån på 15 millioner US-dollar til det nationale kulselskab Vinacoal. Selskabet har behov for finansiering til at modernisere sin kulbrydning og øge sin kapacitet. I forbindelse med selskabets investeringer vil der blive anvendt udstyr fra nordiske leverandører.

Tidligere i 2004 traf NIB aftale om lån til den vietnamesiske energisektor og til en cementfabrik. NIB finansierede også et låneprogram for små og mellemstore virksomheder. ■

Kontoret i København flytter

NIBs kontor i København er den 1. december flyttet ind i nye lokaler. Den nye adresse er: Grønningen 17, 1270 København K. Telefonnumret er uforandret: +45 33 14 42 42. ■

Vandrensning i Tyrkiet

I Istanbuls forstad Kadıköy er et nyt spildevandsrensningsanlæg blevet færdigt. Det behandlede vand føres ud i havet gennem en mere end to kilometer lang rørledning, som har en diameter på cirka to meter. Rensningsanlægget behandler vand fra et stort område på Bosporus' asiatiske side.

– Tidligere løb spildevandet urensset ud i Bosporus, forklarer Jørgen Ilsøe, underdirektør i NIB og regionschef for Afrika og Mellemøsten.

NIB bevilgede i 1999 et lån på 7,7 millioner euro til projektet, som Istanbuls vand- og kloakadministration, ISKI, har stået for. Man har anvendt nordisk udstyr til byggeriet.

Målet har været at få anlægget til visuelt at passe ind i miljøet. Ifølge Ilsøe er det virkelig lykkedes. Efter planerne skal anlægget frem til år 2010 behandle spil-

Anlægget ligger ved kysten, hvor Bosporus munder ud i Marmarahavet. Det blev færdigt i 2004. Billedet er taget under byggeriet.

Jørgen Ilsøe

devand fra cirka 2,2 millioner mennesker, men senere skal det kunne tage imod vand fra 3 millioner indbyggere, med tanke på befolkningstilvæksten i området.

Jørgen Ilsøe oplyser, at Tyrkiet er en af NIBs vigtige kunder. Siden midten af 1980'erne, hvor der blev truffet aftale om det første lån, har NIB finansieret en snes projekter i landet. NIBs lån til Tyrkiet går

først og fremmest til staten, som siden låner pengene videre til enkeltstående projekter.

Ifølge Ilsøe er flere offentlige infrastrukturprojekter i Tyrkiet under forberedelse for eventuel finansiering fra NIB.

– Vi ser meget positivt på de fortsatte muligheder for NIB-finansiering i Tyrkiet, siger Jørgen Ilsøe. ■

Torben Nielsen ny chef for finansafdelingen

Marius Uusbylilja

– NIB har den højest mulige kreditvurdering takket være en god kvalitet på låneporteføljen samt en høj soliditet og likviditet. Ejernes fortsatte opbakning er desuden en vigtig faktor i kreditvurderingen af banken.

Det udtaler Torben Nielsen, der siden efteråret har ledet bankens finansafdeling, og som samtidig er tiltrådt som nyt medlem af bankens direktion.

Torben Nielsen eftertræder Bo Heide-Ottosen, som forlod NIB i slutningen af september for at blive Executive Committee Member i Depfa Group med hovedkontor i Dublin. Bo Heide-Ottosen har ansvaret for finansafdelingen i Depfa, som tilbyder finansielle tjenester til kunder i den offentlige sektor rundt om i verden.

Ifølge Torben Nielsen, som kom til NIB i 1997, er den vigtigste opgave for NIBs finansafdeling at fremskaffe den likviditet, der er behov for, når banken låner penge ud til forskellige projekter.

NIB har som et nyt element i sin finansieringsstrategi udstedt et globalt obligationslån på én milliard US-dollar i hvert af de sidste tre år.

Vil NIB fortsætte med disse globale transaktioner?

– NIB kan ikke garantere udstedelsen af

store, likvide transaktioner hvert år, men har en interesse i at gøre det, så længe investorerne efterspørger dem, og det passer ind i bankens finansieringsbehov. Med denne type globale transaktioner kan NIB nå flere investorer i forskellige regioner og desuden opnå en prisreference til andre multilaterale udstedere.

NIBs værdipapirer er meget efterspurgt i Asien. Hvorfor?

– Igennem årene har de asiatiske og specielt japanske investorer udgjort den vigtigste investorgruppe for banken. Disse investorer har værdsat NIBs høje kreditværdighed kombineret med en finansieringsstrategi, der imødekommer investorernes behov for forskellige strukturer i obligationsudstedelsen. ■

Dette er NIB

Den Nordiske Investeringsbank (NIB) finansierer private og offentlige projekter, som prioriteres i bankens medlemslande og af låntagerne. Banken finansierer projekter både i og uden for medlemslandene.

NIB tilbyder sine kunder langfristede lån og garantier på konkurrencedygtige, markedsmæssige vilkår. NIB skaffer midlerne til udlån gennem låneoptagelse på det internationale kapitalmarked. NIBs

obligationer har højest mulige kreditværdighed, AAA/Aaa, hos de førende kreditvurderingsinstitutter Standard & Poor's og Moody's.

NIB er et multilateralt finansieringsinstitut, som ejes af de otte medlemslande Danmark, Estland, Finland, Island, Letland, Litauen, Norge og Sverige og drives i overensstemmelse med sunde bankmæssige principper. Ejerne udpeger medlem-

merne af bankens styrelsesråd, bestyrelse og kontrollkomité. Bankens virksomhed styres af en international overenskomst mellem de otte medlemslande, med dertilhørende vedtægter.

NIB har hovedkontor i Helsingfors samt kontorer i København, Oslo, Reykjavik, Stockholm og Singapore. Banken har per 31/8 2004 152 ansatte. ■

DETTE FINANSIERER NIB

NIB finansierer private og offentlige projekter, der er af gensidig interesse for medlemslandene og låntagerne. Investeringer, der fremmer det økonomiske samarbejde mellem medlemslandene, har høj prioritet. NIB bevilger lån og garantier til investeringer, som sikrer energiforsyningen, forbedrer infrastrukturen eller støtter forskning og udvikling. Projekter, som forbedrer miljøet i medlemslandene og deres nærområder, har ligeledes høj prioritet.

NIB er med i finansieringen af investeringer fra udlandet, som fremmer beskæftigelsen i medlemslandene.

NIB finansierer forskellige internationale projekter såvel på markeder med vækstmuligheder som inden for OECD-området. Banken yder lån til projekter, som støtter den økonomiske udvikling i medlemslandenes nærområder samt til investeringer rundt om i verden, hvis disse er af gensidig interesse for modtagerlandet og medlemslandene. Ud over at yde lån stiller NIB garantier for projekter, som opfylder bankens kriterier.

De projekter, som banken overvejer at finansiere, bliver gjort til genstand for en analyse, hvorved projekternes bæredygtighed og miljøpåvirkninger undersøges. Desuden tager man i stigende grad hensyn til de sociale konsekvenser.

ORDINÆRE LÅN

NIB bevilger mellem- og langfristede lån med en løbetid på mellem 5 og 15 år. Lånene bevilges i forskellige valutaer til fast eller variabel, markedsmæssig rente og beløbsmæssigt op til halvdelen af projektets samlede omkostninger.

NIB finansierer projekter inden for:

- produktionsindustrien, bl.a. investeringer i anlæg,
- infrastruktur, investeringer inden for energisektoren, samfærdsel, telekommunikation, vandforsyning og affaldsbehandling,
- miljøområdet, både inden for den private og den offentlige sektor,
- forskning og udvikling,
- grænseoverskridende investeringer, bl.a. virksomhedskøb,
- udenlandske investeringer i medlemslandene.

Regionallån bevilges til nationale regionalpolitiske finansieringsinstitutter med henblik på videreudvikling af erhvervslivet i regionalpolitisk prioriterede områder.

SÆRLIGE LÅNEORDNINGER

Udenfor medlemslandene bevilger banken lån under særlige låneordninger. Det centrale i NIBs internationale udlån udenfor

medlemslandene er projektinvesteringsslån (PIL). Der er tale om langfristede lån – op til 20 år – til projekter på markeder med vækstmuligheder i Asien, Mellemøsten, Central- og Østeuropa, Latinamerika samt Afrika. Lånene ydes fortrinsvis til låntagerlandets regering eller en offentlig finansinstitution. PIL-lån bevilges også uden statsgaranti, først og fremmest til infrastrukturinvesteringer inden for privatsektoren. Lånene bevilges på op til halvdelen af projektets samlede omkostninger. PIL-lån kan anvendes til finansiering af alle former for projektomkostninger inklusive de lokale omkostninger. Lånene ydes til markedsmæssig rente og i den valuta, som kunden ønsker. Hidtil er der ydet PIL-lån til projekter i ca. 40 lande.

I medlemslandenes nærområder bevilger NIB lån til projekter som støtter den økonomiske udvikling, og til investeringer, som forbedrer miljøet. Banken har en speciel miljølåneordning for finansiering af miljøprojekter i medlemslandenes nærområder. Projekterne skal medvirke til at reducere miljøbelastningen og dermed også grænseoverskridende forurening. Miljøinvesteringsslån bevilges på bankmæssige vilkår til stater, myndigheder, institutioner og virksomheder.

NIB yder endvidere investeringslån til projekter og virksomheders investeringer – bl.a. joint ventures og virksomhedserhvervelser – inden for OECD-området. ■

Overskuddet blev større

NIB kan fremvise et godt resultat for årets otte første måneder. Periodens overskud steg med 11 % sammenlignet med tilsvarende periode sidste år og var 111 millioner euro. Nettorenteindtægterne steg til 109 millioner euro (tilsvarende periode i 2003: 102 millioner euro).

NIBs samlede balance udgjorde 16,9 milliarder euro mod 16,7 milliarder euro ved årsskiftet. I perioden udbetalte banken en dividende til sine ejere, de nordiske lande, på 41,3 millioner euro af overskuddet i 2003.

I perioden var energisektoren den største låntager i Norden. NIB finansierede blandt andet investeringer i vandkraft og geotermiske kraftværker i Island, i et biokraftværk i Østrig samt i miljøvenlig energiproduktion i Norge og Sverige. I Finland og Danmark finansierede banken forbedringer af eldistributionstnetene.

Lån til infrastrukturinvesteringer, først og fremmest inden for energi, transport og telekommunikation, dominerer fortsat den internationale udlånsvirksomhed. NIB har blandt andet ydet lån til investeringer i en

udbygning af det tunesiske mobiltelefonnet samt til renovering af det statslige kraftnet i Rumænien.

Bankens nye låneaftaler beløb sig til 1 031 millioner euro (1 029), medens periodens udbetalte lån udgjorde 779 millioner euro (910). I løbet af perioden førtidsindfrie NIBs kunder deres lån i betydeligt omfang. Dette omfattede NIBs udlån såvel i som uden for Norden.

Rammen for bankens projektinvesteringslæneordning (PIL) blev forhøjet fra 3 300 millioner euro til 4 000 millioner euro den 1. juli 2004. Forhøjelsen af PIL-rammen giver banken større muligheder for at yde lån til lande uden for medlemskredsen.

NIB lægger stor vægt på finansiering af miljøprojekter. I løbet af perioden bevilgede banken ni nye miljølån på i alt 145 millioner euro. Næsten 15 % af alle de lån, som banken udbetalte i løbet af perioden, var miljølån. Banken bevilgede blandt andet et lån til investeringer, som medfører, at en svensk papirmassefabriks forurenende udslip til vand og luft kan nedbringes. NIB bevilgede også et lån til investe-

ringer i et nyt kloaksystem i Reykjavik. Inden for rammen af det såkaldte Ladogaprogram er der blevet bevilget lån til flere projekter, blandt andet inden for træforarbejdningsindustrien. NIB lancerede programmet i slutningen af 2003 inden for rammen af Den Nordlige Dimensions Miljøpartnerskab (NDEP). I juli overtog NIB formandsskabet i NDEP's ledelse.

I løbet af perioden blev der foretaget 13 låntagningstransaktioner i 6 forskellige valutaer på et beløb svarende til 1 545 millioner euro (2 759). Af tidligere udstedte obligationer med mulighed for førtidsindfrielse blev i alt 630 millioner euro forlænget, hvilket betød, at bankens samlede låntagning i perioden udgjorde 2 175 millioner euro.

Erfaringerne fra perioden bekræfter endnu en gang den gode kvalitet af bankens låneporteføljer og finansielle modparter. Tilbageføring af tidligere foretagne hensættelser til mulige tab var større end nye hensættelser, og nettoeffekten blev et positivt bidrag til resultatet på 3,3 millioner euro. ■

Nøgletal (millioner euro)

	1-8/2004	1-8/2003	1-12/2003
Nettorenteindtægter	109	102	155
Overskud	111	100	151
Udbetalte lån	779	910	1 841
Aftalte lån	1 031	1 029	1 859
Lånoptagelse	1 545	2 759	3 258
Overskud/gennemsnitlig egenkapital (%)	9,9	9,5	9,5
	31/8 2004	31/8 2003	31/12 2003
Udestående lån	10 472	10 323	10 522
Samlet balance	16 908	17 303	16 666
Nettolikviditet	3 189	3 802	2 744
Medarbejdere	152	147	147

FINANSIERING TIL FREMSKRIDT

Den Nordiske Investeringsbank (NIB) tilbyder langfristede lån og garantier på konkurrencedygtige, markedsmæssige vilkår til såvel private som offentlige projekter.

Udlånene dækker et bredt spektrum. NIB finansierer blandt andet investeringer i infrastruktur, satsninger inden for forskning og udvikling, samt opkøb og etablering over grænserne. Der ydes lån til projekter inden for fremstillingsindustrien, energi og mineraludvinding, byggeri, handel og service, transport og kommunikation.

NIB blev oprindelig oprettet af de fem nordiske lande. I 2005 får NIB tre nye ejere, når Estland, Letland og Litauen bliver medlemmer af banken. NIBs kunder findes både i og uden for medlemslandene. Banken er i dag aktiv i omkring 40 lande.

DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK

Fabiansgatan 34, PB 249, FI-00171 Helsingfors, Finland, telefon +358 9 18 001, info@nib.int, www.nib.int